

PAPER DETAILS

TITLE: AMERIKA BIRLESİK DEVLETLERİ EGİTİM SİSTEMİ VE HIÇBİR ÇOCUGUN EGİTİMSİZ KALMAMASI REFORMU

AUTHORS: Nezahat GÜÇLÜ, Mustafa BAYRAKÇI

PAGES: 51-64

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1336970>

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ EĞİTİM SİSTEMİ VE HİÇBİR ÇOCUĞUN EĞİTİMSİZ KALMAMASI REFORMU

Nezahat GÜÇLÜ

Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Eğitim Bilimleri Bölümü, Ankara/TÜRKİYE

Mustafa BAYRAKÇI

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalı, Ankara/TÜRKİYE

Geliş Tarihi: 22.03.2004

Yayına Kabul Tarihi: 11.08.2004

ÖZET

Amerika Birleşik Devletleri'nde eğitim öncelikle bir eyalet ve yerel sorumluluk olmasına rağmen, Federal Hükümetin eğitimdeki rolü son zamanlarda daha fazla tartışılmaya başlanmıştır. Yıllar boyu Kongre eğitimdeki çeşitli problemleri çözmek amacıyla yüzlerce program hazırlamış, ancak bu programların iyi sonuçlar yaratıp yaratmadığıyla ve yerel ihtiyaçları karşılayıp karşılamadığıyla ilgilenmemiştir. Federal Hükümetin eğitim sisteminde başarıyı ödüllendirmek ve başarısızlığı cezalandırmak için üzerine düşeni yapmadığı dile getirilmektedir. Ayrıca, son yıllarda sistemde meydana gelen aksaklıklar, eyaletler arasındaki farklı uygulamalar ve başarı farklılıkları kamuoyunun dikkatini eğitime daha fazla çekmiş ve hükümeti bu konuda kapsamlı bir reform planı hazırlamak zorunda bırakmıştır. Bu reform hareketinin adı "No Child Left Behind Act - Hiçbir Çocuğun Eğitimsiz Kalmaması Reformu" dur. Bu reform hareketi ile eyaletler ve eyaletler içerisindeki okullar arasındaki büyük başarı farkının kapatılması ve Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşayan tüm çocuklara eşit eğitim imkanı sunulması hedeflenmektedir. Bu çalışmada Amerikan Eğitim Sistemi tüm yönleriyle ele alınmış, uygulanacak olan eğitim reformunun prensipleri ve getireceği yenilikler incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: A.B.D., Eğitim Sistemi, Reform.

EDUCATION SYSTEM OF THE UNITED STATES OF AMERICA AND NO CHILD LEFT BEHIND ACT

ABSTRACT

Although education in the U.S.A is a responsibility which concerns local and state authorities, the roles of the Federal Government in education have started to be debated more, nowadays. The Congress prepared many programs to solve various problems in education for years, however, results of the programs and their capacities of supplying the local demands are neglected. It is expressed that Federal Government does not fulfill its responsibilities to reward the successful performances and to punish the unsuccessful ones. Besides, defects of the system in recent years, different practices varying from states to states, differences in performance rates have caught public's attention to education more, therefore the government is forced to prepare a detailed reformation plan on this issue. The name of this reformation act is "No Child Left Behind Act". With this act, it is aimed that the differences in the success rates between states and between schools in the states, are going to be removed and also all of the children in the U.S.A. are going to be provided equal opportunities of education. In this study, the American Education System is dealt with all aspects; the principles of the new reformation and innovations which it will bring are studied.

Key Words: U.S.A., Education System, Reform

1. GİRİŞ

Amerikan eğitim sistemi, eğitimde yönetimi yerel yönetimlere (yani eyaletlere) devretmiş bir sistemdir. Her eyalet kendi eğitim sistemine uygun bir şekilde örgütlenme ve çalıştırma hak ve sorumluluğuna sahiptir. Buna göre ABD’de teorik olarak 50’nin üzerinde farklı eğitim sisteminin bulunduğu söylenebilir (Bolay ve diğerleri, 1996: 98; Erdoğan, 1997: 71).

Eyalet düzeyinde eğitim konusunda çözülemeyen sorunların ortaya çıkması durumunda federal düzeyde arayışlara başvurulur. Bir başka ifadeyle, federal hükümetin eğitimle ilgilenmesi kurallarla ve yasalarla belirlenmiş değildir. Eğitim konusunda federal hükümetin formal bir işlevinden bahsetmek mümkün değildir (Erdoğan, 1997: 75).

Eğitim Bakanlığı 1980 yılında dağınık biçimde bulunan birçok bölümün birleştirilmesiyle kurulmuş ve bugünkü halini almıştır (Education Department of The U.S.A. [E.D.], 2003). Bakanlığın fonksiyonu, ülke çapında eğitim konularına önderlik etmek, sistemi değerlendirmek, plan ve hedefleri belirlemek, uluslar arası eğitim faaliyetlerini düzenlemek gibi makro seviyedeki hususları içerir.

Bakanlığın başlıca görevleri şunlardır (Bolay ve diğerleri, 1996: 99) :

- Öğretmen sendikalarından, okullardan ve halktan gelen taleplere göre, araştırma enstitülerinin ABD genelinde yaptıkları araştırma verilerini değerlendirerek eğitimle ilgili hedefleri tespit etmek, kaliteyi artırıcı tedbirler almak, program yapıp gerektiğinde kanun tasarısı hazırlamak,

- Kanunlaşan programların nasıl yönlendirilmesi gerektiği hakkında yönetmelik hazırlamak,
- Yurtdışı eğitim hareketlerini takip etmek,
- Eğitimdeki federal mali yatırımlarla ilgili tespitler yapmak.

Federal hükümetin eğitimle ilgili yasal bir sorumluluğu yoktur. Eyaletlerde ise eğitimle ilgili birçok uygulama eyalet anayasasında açık olarak belirtilmektedir. Eyaletlerin bazılarında eğitimle ilgili bazı uygulamalarda yetki ve sorumluluk daha alt birimler olan bölge idarelerine bırakılmıştır.

Eyaletler düzeyinde eğitimden sorumlu biriler şunlardır (Ornstein ve Levine, 1985; Aktaran Erdoğan, 1997: 76-78):

Eyalet Eğitim Kurulu: Eyalet düzeyinde eğitimle ilgili en yetkili olan birimdir. Kurul üyelerinin bir kısmı vali tarafından, bir kısmı da halk tarafından seçilir. Kurulun kaç üyeden oluşacağı eyaletten eyalete değişmektedir. Üyelerin eğitimci olma gibi bir zorunluluğu yoktur.

Eyalet Eğitim Müdürü: Eyalet Eğitim Müdürü bütün eyalette eğitimden sorumlu olan en tepedeki kişidir. Müdür birçok eyalette, Eyalet Eğitim Kurulu tarafından önerilir ve vali tarafından atanır. Bazı eyaletlerde doğrudan valinin atamasıyla seçilir. Müdür genellikle eğitim konusunda uzman olan kişiler arasından seçilir. Görev ve yetkileri her eyalete göre değişmektedir.

Eyalet Eğitim Dairesi: Eyalet Eğitim Dairesi, eyalet düzeyinde eğitimle ilgili konularda teknik işleri yürüten ve eyalet hükümetine bağlı memurlar ve uzmanlardan oluşan birimdir. Genellikle Eyalet Eğitim Müdürü’nün yönetiminde, Eyalet Eğitim Kurulu’nu eğitimin teknik boyutları hakkında bilgilendirme işlevini yerine

getirir. Eğitim hakkında verilerin toplanması bu dairenin geleneksel işlevlerinin başında gelmektedir.

2. ÖRGÜN EĞİTİM

Amerika Birleşik Devletleri'nde eğitim sistemi üç ana bölümden oluşmaktadır (Bolay ve diğerleri, 1996: 99):

- İlköğretim (Okulöncesi ve Temel Eğitim)
- Ortaöğretim
- Ortaöğretim sonrası eğitim kademeleri.

Zorunlu eğitim süresi eyaletlere göre 10 yıl ile 13 yıl arasında değişmektedir. Burada temel mantık zorunlu eğitimin en az 10 yıl olmasıdır. Yine eyaletlere bağlı olarak zorunlu eğitim 5, 6 veya 7 yaşında başlamaktadır (Ültanır, 2000: 80; Bolay ve diğerleri, 1996: 99).

2.1. Okul Öncesi Eğitim

Genelde devlet okullarına bağlı anaokullarında (kindergarten) eğitim verilir. 4-5 yaşları arasındaki çocuklar eğitim görür ve 1-2 yıl sürer. Okul öncesi eğitim mecburî değildir ve çocukları okula hazırlayıp, kendilerine güvenlerinin sağlanması temel amaçtır. Okul öncesi eğitimde, 5 yaş grubunda okullaşma oranı %93'tür (Demirel, 2000: 88).

2.2. İlköğretim

İlköğretimin temel amacı 6-12 yaş arasındaki çocukların genel gelişmelerini sağlamak, temel bilgi, beceri ve öğrenme için uygun ortam oluşturarak, öğrencilere olumlu davranış kazandırmaktır. Bu seviyede resmi ve özel bütün okullardaki sistemin ve ders planının aynı olmasına dikkat edilir. En yaygın okul biçimi 6 yıllık ilkokul (Elementary veya Primary School)

modelidir. Okullaşma oranı %99'dur (Demirel, 2000: 90).

A.B.D. Eğitim Sisteminde Genel Eğitim Felsefesi ve Ders Sistemi:

Amerika Birleşik Devletleri'nde halen yürürlükte olan eğitim sistemi ve felsefesi öğrencilere katı bir ders programı çerçevesinde tek kitaba ve öğretmenin diktesine dayalı bir takım bilgilerin ezberletilmesi yerine, bağımsız olarak bilgi edinme metotlarının öğretilmesine ve araştırma alışkanlığının kazandırılmasına ağırlık vermektedir. Öğrenciye soru sormaya teşvik etmeden bildiğini okuyan öğretmen, ya da öğretmeni ses çıkarmada dinleyip ancak soru sorulduğunda öğretmenin anlattıklarını ya da kitaptan ezberlediklerini tekrarlayan öğrenci makbul kabul edilmemektedir.

Diğer taraftan öğrencinin erken yaşta tek bir konuda uzmanlaşması yerine mümkün olduğu kadar fazla ve değişik konuda ders alarak ve araştırma yaparak geniş bir bilgi ve kültür birikimi oluşturmaya, geniş ve hoşgörülü bir bakış açısı geliştirmesine önem verilmektedir. Bu amaca yönelik bir programdan geçmiş kişinin olayları daha sağlıklı değerlendirebileceğine, değişen koşullara daha kolay uyum sağlayabileceğine, yenilikleri takip edebileceğine, ortaya çıkabilecek ve hatta iş hayatında her gün karşılaşılabilecek problemlere daha kolay doğru çözüm bulabileceğine inanılmaktadır.

Amerikan okullarında öğrencilere bir ders yılında verilen derslerin adedi normal olarak Türkiye'dekilerden azdır. Öğrencilerin bütün yönleri ele gelişmesi açısından, derslerden başka konulara da bol vakit ayrırabilmesi arzu edilmektedir.

Derslerden başka hiçbir şeyle ilgilenmeyen, sosyal, kültürel ve sportif uğraşları ya da özel merakları olmayan öğrenci tipi istenmemektedir. Öğrencilerin spor, satranç, müzik, tiyatro, resim, fotoğrafçılık, dans, bilimsel araştırma vs. gibi etkinliklerde bulunmaları özendirilmektedir. Hatta bütün bu ders dışı faaliyetlerin üniversitelere girişte ve burs temininde etkisi vardır. Uzmanlığı gerektiren ileri düzeyli ve çok ayrıntılı bilgiler ise o konuya ilgi duyan öğrencilere ek derslerle verilmektedir. Ayrıca detayların işe girdikten sonra kısa sürede meslek içi kurs ve seminerlerle ve iş başı eğitimi ile daha kolay öğrenebileceği düşünülmektedir.

2.3. Ortaöğretim

Ortaöğretim temel eğitimin bitiş zamanına göre 7. veya 9. sınıftan başlayıp 12. sınıfın sonuna kadar devam etmektedir. Genel olarak zorunlu eğitim 16 yaşına kadar sürer. Ortaöğretim genelde altı yıllık ilköğretimden sonra üç yıllık ortaokul (Junior High) ve üç yıl süren lise (Senior High) öğretiminden oluşur. Eyaletlere göre eğitim sistemleri farklılaştığı için her iki kademeyi birleştiren 6 yıllık okullara (Combined Junior-Senior High Schools) veya da 8 yıllık ilköğretimden sonra eğitim veren 4 yıllık liselere (4 Year High Schools) de rastlanmaktadır. Okullaşma oranı % 94'dür. Liseye devam edip ara sınıflarından ayrılan öğrenciler, akşam okullarına ya da yaz okullarına devam ederek lise diploması alabilmektedirler (Demirel, 2000: 92).

Ortaöğretimin birinci devresinde (junior) mesleki rehberliğe önem verilir. Çocuklar bu devrede geleceklerini planlamaya başlarlar. Ortaöğretimin ikinci devresinde (senior) ise temel derslerin yanısıra üniversiteye hazırlık, mesleki ve genel eğitim amaçlı dersler sunulur. Öğrenciler bir temel alan

(major) ve bir de yan alan (minor) seçerler. Öğrenciler seçtikleri temel ve yan alanlara göre belirlenmiş zorunlu ve seçmeli dersleri almak zorundadırlar. Ortaöğretimde, temel derslerin yanında “Yaratıcı Yazım, Kitle İletişim Araçları, Çağdaş Yazarlar, Gazetecilik, Komünizm, Azınlıklar Tarihi” gibi çok değişik seçimlik dersler bulunmaktadır. 3000 ila 4000 öğrenci için genelde 100 dersin sunusu yapılır. (Ültanır, 2000: 81; Erdoğan, 1997: 63-64).

Amerika Birleşik Devletleri’nde uygulanan ilköğretim ve ortaöğretim modellerini şu şekilde özetleyebiliriz (E.D., 2003) :

- **8+4 Modeli** : Sekiz yıllık *Elementary School* veya *Primary School* – Dört yıllık *High School*
- **4+4+4 Modeli** : Dört yıllık *Elementary School* veya *Primary School* – Dört Yıllık *Middle School* – Dört yıllık *High School*
- **6+6 Modeli** : Altı yıllık *Elementary School* veya *Primary School* – Altı yıllık *Combined Junior and High School* (*Comprehensive High School*)
- **6+3+3 Modeli** : Altı yıllık *Elementary School* veya *Primary School* – Üç yıllık *Junior High School* – Üç yıllık *Senior High School*

21. Yüzyıla girerken ilkokulun kısaltılması ve altı yıllık sürenin dört yıla indirilmesi eğilimi kendini göstermiştir (Ültanır, 2000: 81).

İlköğretim ve ortaöğretim kurumlarının bazılarında öğrenciler yetenek ve bilgi seviyelerine göre sınıf içinde seviye gruplarına ayrılmaktadır. “Streaming” adı verilen bu uygulamaya 1973 yılı itibarıyla ilkokulların %28’i, ortaokulların da

%34'ünde uyulduğu kaydedilmektedir. Ancak başta Washington olmak üzere birçok eyalette bu uygulama mahkeme tarafından, bir ayrımcılık olarak değerlendirilmiş ve yasaklanmıştır (Erdoğan, 1997: 63).

2.4. Mesleki Eğitim

Mesleki eğitim genelde liseden sonra iki yıldır ve yüksekokullar sistemi içerisinde yer alır. Bununla birlikte lisenin 11. ve 12. sınıflarında mesleki eğitime yönelmek isteyen öğrencilere bazı özel amaçlı liseler ve büyük meslekî teknik okullar ortaöğretim düzeyinde teknik programlar uygularlar. Bu öğrencilere diplomanın yanı sıra, mesleki yeterlik belgesi de düzenlenmektedir (Ültanır, 2000: 83; Bolay ve diğerleri, 1996: 100).

Mesleki eğitimin başlıca amacı öğrencilerin belli bir iş ya da mesleki alanda bilgi ve becerisini arttırmaktır. Mesleki eğitim çerçevesinde kişiye iş bulabilmek için nitelik kazandırmak ya da mevcut işiyle ilgili becerisini geliştirmek amacıyla 400'den fazla eğitim programı uygulanmaktadır (Demirel, 2000: 93).

Teknik eğitim ise ortaöğretim sonrası düzeyde okullaşmıştır. Teknik eğitimde yeterliğe sahip olabilmek için 2 yıllık yükseköğretim programlarına devam etmek gerekmektedir. Öğrenci, ön lisans seviyesindeki bu eğitimden sonra 4 yıllık bir yükseköğretim kurumuna geçebilir.

2.5. Yükseköğretim

ABD'de yükseköğretim, oturmuş güçlü bir sistem olarak karşımıza çıkmaktadır. Genel olarak 3 tip yükseköğretim kurumu bulunmaktadır (Bolay ve diğerleri, 1996: 101):

- Önlisans veren toplum ve meslek yüksek okulları (Junior or Community Colleges – Vocational Technical Institutions)
- Lisans derecesi veren 4 yıllık müstakil yüksek okullar (Kolej)
- Üniversiteler

Günümüzde ABD'de 3600'den fazla yükseköğretim kurumu vardır. Bunların 2100'den fazlası 4 yıllık, 1500'den fazlası ise 2 yıllıktır. Yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören öğrenci sayısı yaklaşık 14.000.000'dur.

İki yıllık yüksekokulların büyük bir kısmı bölgesel olarak idare edilir ve finansmanı halk tarafından veya da bölgesel olarak sağlanır. Bu okulların amacı teknik ve profesyonel alanlarda eğitim vermek ve 4 yıllık okullara hazırlamaktır.

Üniversitelerde lisans eğitimi yüksek lisans ve doktora programları olmak üzere değişik seviyelerde eğitim verilmektedir. Esnek bir yapıları vardır. Ders kredileri üniversiteler arasında taşınabilir. Öğrenciler bir üniversitede aldıkları kredileri ikinci bir üniversiteye taşıyabilirler ve buradan diploma alabilirler.

Yükseköğretimde okullaşma oranı % 29'dur. İster kamuya ait isterse özel olsun yükseköğretim kurumları özerktir. Hemen her eyalet en az iki kamu üniversitesine finansal destek verir.

3. ÖĞRETMEN YETİŞTİRME

A.B.D.'de öğretmenlik 4 (veya 5) yıllık lisans ve lisansüstü olmak üzere 2 düzeyde verilen eğitimle kazanılır. Öğretmenlik eğitimi veren 1227 (resmi veya özel) üniversite vardır. Öğretmen eğitimi programları üzerine araştırmalar yapmak amacıyla olan **Ulusal Standartlar Saptama Konseyi** bulunmaktadır. Öğretmen eğitimi yapan üniversite ve programlara her aday

kabul edilmez. Kabulden önce öğretmenin niteliklerini oluşturacak birtakım özel beceriler, anlayışlar ve kişisel özelliklere sahip olup olmadıklarının saptanması gerekli görülmektedir. Bununla ilgili **Öğretmen Eğitimi İçin Standartlar Saptama Konseyi** şu esasları belirlemiştir (Ataüenal, 1994: 106): “Kurumlar öğretmen yetiştiren kurumlara öğrenci kabulünde hem objektif hem de subjektif ölçütler uygular”.

Tablo 1: ABD’de Öğretmenlik Lisans Programlarına Kabul Ölçütleri

ÖLÇÜTLER	Öğretmen Yetiştiren Kurumlarda Kullanılan % Oranı
En az not ortalaması (4 üzerinden 2.5)	87
Tavsiye Mektupları	72
Konuşma Testi	48.8
Başvuru Öncesi Mülakatı	41.3
Yazılı Dil Testi	38
Fizikî Sağlık Raporu	19
Standart Testler	19
Davranış ile İlgili Testler	19
Kişilik Testleri	10
Psikolojik Sınav	6.6

Kaynak: Ataüenal, A. (1994). **Türkiye’de İlkokul Öğretmeni Yetiştirme Sorunu**. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı, s.107.

3.1. Mezuniyet İçin Temel Ölçütler

Öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarına çeşitli kriterlere göre kabul edilen öğrenciler mezun olmak için yine bazı şartları yerine getirmek zorundadırlar. Bunlardan en önemlileri şunlardır (Ataüenal, 1994: 110) :

- Belirli bir kredi/saatlik dersi tamamlama
- Minimum not ortalamasını tutturmuş olma
- Uygulamalarda başarı sağlama (Gözetmen denetiminde en az 300-420 iş saati)

- Ulusal nitelikteki standardize testlerden belli bir başarı elde etme

Mezuniyet koşulundan sonra diğer koşulları eyaletler kendileri belirlerler. Mezun olanlara “geçici” öğretmenlik sertifikası verilir. 4 aşamalı sözlü bir sınavdan geçtikten sonra 1 yıllık sözleşme ile mesleğe başlarlar. İlk yıllarda yeteneği ve bilgisi sürekli olarak takip edilir ve rapor tutulur. “Sürekli” sertifika alabilmek için bazı koşullar yerine getirilmelidir.

3.2. Geçici ve Sürekli Sertifika Koşulları

Geçici Sertifika Koşulları (5 yıl süreli) (Ataüenal, 1994: 111) :

- Programları onaylanmış bir okuldan en az lisans derecesi almış olmak
- En az 24 kredi-saatlik meslekî eğitim derslerini almış olmak
- En az bir sömestr, gözetmen denetiminde okullarda uygulama yapmış olmak

Sürekli Sertifika Koşulları (Ataüenal, 1994: 111) :

- En az 30 kredi-saatlik eğitim ve öğretim alanında master derecesine sahip olmak
- Bir yıl tam gün olarak öğretmenlik yapmak ve tavsiye mektupları getirmek
- Eğitsel Test Servisi tarafından yönetilen ulusal öğretmenlik sınavında başarı sağlamak.

Çoğu eyalette öğretmenliğe devam edebilmek için ilk 5 (veya 10) yıl içerisinde eğitim alanında yüksek lisans yapma şartı vardır. Birçok eyalette öğretmenlikten emekli olma hakkını elde edebilmek için yüksek lisans derecesi alma veya 5 yıl çalışma koşulu vardır.

4. AKREDİTASYON

Akreditasyonun kelime anlamı *yeterliliğin onaylanması* ya da *eş kredilendirme* demektir. Genel olarak akreditasyon “belirli bir malı üretmeye veya hizmeti vermeye aday bir kurum veya kuruluşun belirlenen standartlar çerçevesinde yeterliliğinin saptanması” olarak tanımlanabilir. Akreditasyon standart sözcüğünden bağımsız düşünülemez (Günçer, 1998: 2).

4.1. Amerika’da Akreditasyon Uygulamaları

Akreditasyon çalışmaları yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde temsiliyet kazanmış *kâr amaçsız dernek ve kuruluşlar* tarafından yapılmaktadır. Bu kuruluşlar da Federal Eğitim Bakanlığı tarafından akredite edilir. Örnek olarak **Ulusal Öğretmen Eğitimi Akreditasyon Konseyi (NCATE)**’ni söyleyebiliriz (Ültanır, 2000: 54).

Akreditasyonda Göz Önüne Alınan Hususlar (Günçer, 1998: 2):

- Misyon ve örgütlenme yapısı
- Program (müfredat) özellikleri
- Öğretim elemanı kadrosu
- Öğrenci profili
- Programlara öğrenci kabul koşulları ve standartları
- Programın veya kurumun mali yapısı, mali kaynakları
- Programın süresi
- Öğrenci başarı standartları
- Öğrencilerin programı tamamlama süreleri ve programa başlayan ve bitiren öğrencilerin oranları (mezuniyet standartları)
- Mezunların işe yerleşme veya iş bulma oranları
- Programa ilişkin katkı payları ve programların maliyeti

5. EĞİTİM YÖNETİCİLERİ

Yönetici olma şartları eyaletlere göre değişmekle birlikte, yönetici olmanın genel şartları şunlardır (Balcı, 1999: 216-220; Toklucu, 2001: 54) :

- Eğitim yönetimi alanında master derecesi
- Bir okul yöneticisi olarak çalışabilmeye imkan veren eyalet sertifikası
- Kamu okullarında beş yıllık okul yöneticiliği ya da müfettişliği tecrübesi
- Mütevelli heyetinin bu niteliklere uygun önerdiği alternatifler

Birçok eyaletteki okul sisteminde eğitim bölgesinde kimlerin okul yöneticisi olacağına karar vermek üzere *değerleme merkezleri* oluşturulmuştur.

Bazıları da hedeflenmiş *mesleki gelişme sürecini* devreye sokmuşlardır. Bunlara göre yönetici olmanın temel gerekleri şunlardır :

- Gerçek bir öğretmenlik sertifikasına sahip olmak
- Eğitim yönetiminde akredite edilmiş master derecesi
- Başarılı öğretmenlik deneyimi
- Eğitim yönetimi ve teftişi sertifika ya da programı
- İnternlik ve alan tecrübesi uygulaması

Ortaöğretim Okulu Yöneticileri Ulusal Derneği (NASSP) okul yönetiminin başarılı olması için gereken altı yeteneği şöyle ortaya koymuştur : “İş planlama ve örgütlenme yeteneği, başkaları ile çalışma ve onlara liderlik etme yeteneği, problemleri analiz etme ve karar verme yeteneği, sözel ve yazılı iletişim yeteneği, başkalarının ilgi ve ihtiyaçlarını algılama yeteneği, baskı altında performans gösterme yeteneği” (Balcı, 1999: 220-221).

Amerika Birleşik Devletleri eğitim sisteminin genel görünümü bu şekildedir. Ancak son yıllarda sistemde meydana gelen aksaklıklar, eyaletler arasındaki farklı uygulamalar ve başarı farklılıkları kamuoyunun dikkatini eğitime çekmiş ve hükümeti bu konuda kapsamlı bir reform planı hazırlamak zorunda bırakmıştır. Amerika Birleşik Devletleri'nin 43. Başkanı olarak Ocak 2001'de göreve gelmesinden hemen 3 gün sonra bizzat Başkan George W. Bush tarafından kamuoyuna ilan edilen bu kapsamlı reform hareketi ile eyaletler ve eyaletler içerisindeki okullar arasındaki büyük başarı farkının kapatılması ve A.B.D'de yaşayan tüm çocuklara eşit eğitim imkanı sunulması hedeflenmektedir. Bu reform hareketinin adı "No Child Left Behind Act – Hiçbir Çocuğun Eğitimsiz Kalmaması Reformu" dur. Bundan sonraki bölümde bu reform için duyulan gereksinim, reform kapsamında uygulanması planlanan genel politikalar ve şu âna kadar atılmış adımlar incelenecektir.

6. HİÇBİR ÇOCUĞUN EĞİTİMSİZ KALMAMASI REFORMU (NO CHILD LEFT BEHİND ACT)

Amerikan eğitiminde Federal hükümetin politikasının bireysel beceriye ve merkezi olmayan sorumluluk duygusuna yönelik güvenin okulların iyileştirilmesi işlevine yönelmemiş olması ve eğitim sistemindeki eski sorunların giderek güçlenmiş olması önemlidir. Başarının göz ardı edilmesi, disiplin sorunları ve uyuşturucu kullanımı türündeki direkt okullarda kazanılan istenmeyen davranışların yanı sıra eğitim sisteminin olumsuz finansal kaynakları ve *High School* mezunları için hemen hemen hiç mevcut olmayan kaynak olanakları türündeki sorunlar sürekli tartışılmaktadır (Ültanır, 2000: 84). Mevcut A.B.D.

Hükümeti ise tüm bu sorunların çözümünün ancak Federal Hükümetin eğitimdeki rolünün etkin bir biçimde değiştirilebileceği kapsamlı bir reform hareketi ile olabileceğini düşünmektedir.

Hiçbir Çocuğun Eğitimsiz Kalmaması İçin Eğitimde Federal Rolün Değiştirilmesi Gereği: A.B.D'de şehir merkezindeki 4. sınıf öğrencilerinin %70'i ulusal okuma testlerinde basit seviyede bile okuyamamaktadırlar. Lise son sınıf öğrencileri de, uluslararası matematik testlerinde Kıbrıs ve Güney Afrika'daki öğrencilerden geride kalmaktadırlar. Ve Kolejlerdeki birinci sınıf öğrencilerinin yaklaşık üçte biri, Kolej seviyesindeki derslere başlamadan hazırlayıcı (iyileştirici) bir eğitim almaları gerektiğine inanmaktadırlar (The White House [W.H.], 2003).

Eğitim, öncelikle bir eyalet ve yerel sorumluluk olmasına rağmen, federal hükümet de bu kötü sonuçlara müsamaha göstermekten dolayı kısmen hatalıdır. Federal hükümet şu durumda, eğitim sisteminde başarıyı ödüllendirmek ve başarısızlığı cezalandırmak için üzerine düşeni yapamamaktadır.

1965'ten bu yana Federal Politika Amerika'nın okullarını ciddi biçimde etkilemiştir. Yıllar boyu Kongre eğitimdeki çeşitli problemleri çözmek amacıyla yüzlerce program hazırlamış, ancak bu programların iyi sonuçlar yaratıp yaratmadığıyla ve yerel ihtiyaçları karşılayıp karşılamadığıyla ilgilenmemiştir. Bu "her probleme bir program" çözümünün federal hükümete maliyeti yıllık 120 milyar dolar civarındadır. Öte yandan eğitime bu kadar milyar dolar harcamadan sonra eğitimsel mükemmellik hedeflerine ulaşamamış durumdadırlar (W.H., 2003).

Bu gelişmelerden sonra bazıları eğitimde hiçbir federal katkı olmaması gerektiğini düşünmektedirler. Bazıları ise sadece eski sisteme bazı yeni programlar eklemeyi önermektedirler. Şüphesiz daha etkili bir federal rol oluşturulabilir. Bu politikanın temelleri şu noktalara dayanmaktadır (W.H., 2003).

Bir girişim, o girişimin en önemli aktivitesi hakkında yetkilendirildiği zaman,

- Sorumlu olduğu konuda ciddi şekilde desteklendiği zaman,
- Ortaya çıkan sonuçlardan sorumlu tutulduğu zaman, en iyi şekilde çalışmaktadır.

7. HİÇBİR ÇOCUĞUN EĞİTİMSİZ KALMAMASI REFORMU (NO CHILD LEFT BEHİND ACT) İLE UYGULANACAK POLİTİKALAR

Bu reform hareketi özellikle K-12* eğitimindeki federal rolü yeniden tanımlamış ve eyaletler arasındaki başarı farkını kapatmaya özel önem vermiştir. Pennsylvania Eğitim Bakanlığı bu reform planının amacını 4 temel prensip çerçevesinde ele almış ve tanımlamıştır (Pennsylvania Department of Education [P.D.E], 2003) :

- Sonuçlar için daha fazla sorumluluk
- Artırılmış esneklik ve yerel kontrol
- Ebeveynler için genişletilmiş seçenekler
- İşlevleri kanıtlanmış öğretim metotlarını uygulama.

Anahatları 4 prensip çerçevesinde ele alınan bu reform planı ile ilgili spesifik politikalar ve uygulama alanları şunlardır :

7.1. Başarı Farkını Kapatma:

Bu reform planının en önemli hedeflerinden birisi eyaletler ve okullar arasındaki başarı farkının kapatılmasıdır. Bunun için ise öncelikle objektif başarı değerlendirmelerinin yapılması gerekmektedir. Ulusal Eğitimsel İlerlemeyi Değerlendirme (The National Assessment of Educational Progress-NAEP) 30 yıldan fazla bir zamandır Birleşik Devletler'deki eğitimin durumunu değerlendirme ve raporlamada hayati bir rol oynamıştır (Hombo, 2003: 59). Bunun yanı sıra eyaletler kendi değerlendirme sistemlerini de aşağıdaki politikalar çerçevesinde oluşturabilecekler ve gerekeni yapacaklardır (W.H., 2003) :

Sorumluluk ve Yüksek Standartlar:

Eyaletler, okul bölgeleri ve okullar tüm öğrencilerin (dezavantajlılar da dahil) yüksek akademik standartlara kavuşmalarından sorumlu olmalıdırlar. Eyaletler akademik başarıyı artırmaktan sorumlu okul ve bölgeler için bir yaptırımlar ve ödüller sistemi geliştirmelidirler.

Yıllık Akademik Değerlendirme:

Yıllık sözel ve sayısal değerlendirmeler velilere çocuklarının okuldaki başarısı hakkında ve okulun çocuğunu ne kadar iyi yetiştirdiği hakkında bilgiler sağlayacaktır. Bununla birlikte, yıllık veriler okulun sürekli gelişimi başarabilmesi için hayati tanımlayıcı bilgilerdir. Planlamaya ve uygulamaya yeterli zaman verilerek, her eyalet kendi seçimlerine göre bir değerlendirme sistemi seçmeli ve düzenlemelidir. Bunun yanında yıllık olarak Eğitimsel Gelişim Milli Değerlendirmesi tarafından 4 ve 8. sınıflar

* * K-12: Amerikan Eğitim Sistemi içerisinde anaokulundan 12. sınıfın sonuna kadar olan eğitim kademeleri için kullanılır.

seviyesinde sözel ve sayısal alanda her eyaletten belirli bir sayıda örneklem öğrenci değerlendirilecektir.

Yetersiz Öğrencileri Eğitmekte Yetersiz Okullar için Sonuçlar: Yetersiz öğrencilere gerekli yıllık ilerlemeyi sağlayamayan okullar ilk önce yardım alacaklardır. Eğer okullar 3 yıl üst üste yeterli yıllık ilerlemeyi sağlayamazlarsa yetersiz öğrenciler daha önce belirtilen fonları kullanarak yüksek performansı özel veya kamu okullarına geçebileceklerdir veya seçimlerine göre ek eğitim servisleri alabileceklerdir.

7.2. Okumaya Öncelik Vererek Okur-Yazarlığı Geliştirme:

No Child Left Behind (NCLB) tüm çocuklara yüksek akademik başarı sağlama yönündeki ulusal çabalara yönelik sağlam ve önemli bir adım olarak kabul edilmektedir (Wenning, et al., 2002: 1). Temel hedeflerinden birisi ise İngilizcesi yeterli düzeyde olmayan çocuklara özel imkanlar sunmak ve okumayı erken yaşlarda ve iyi düzeyde öğrenmelerini sağlamaktır (W.H., 2003):

İlk (erken) Aşamalarda Okumaya Odaklanma: Eyaletler anaokulundan 2. sınıfa kadar olan sürede bilimsel araştırmaya dayalı, kapsamlı bir okuma programı uygulamalıdır.

Küçük Yaşta Okuma Öğretimi: “Öncelikle Okuma Programı (Reading First)”na katılan eyaletler, okula hazırlık programlarında araştırmalara dayalı okuma-öncesi metotları uygulamak üzere “Erken Okumayı Öğrenme” programından gerekli fonları kullanabilecekler.

7.3. Esnekliği Artırmak, Bürokrasiyi Azaltmak:

Yeni reform kanununa göre Eyalet Eğitim Kurulu resmi “Eyalet Eğitim Acentası gibi hizmet edecektir ve NCLB’nin uygulanmasından öncelikle sorumlu tutulacaktır (California Department of Education [C.D.E], 2003). Federal hükümet eyaletlere ve okul bölgelerine daha fazla otorite özgürlüğü verecek kadar akıllı olmalıdır. Ve aynı zamanda, karşılık olarak da ispatlanmış bir performans isteyecek kadar güçlü olmalıdır (W.H., 2003):

Madde 1* Esnekliği: Daha çok okul Madde 1 okul programlarını işletebileceklerdir ve federal fonlar ile yerel ve eyalet fonlarını okulların kalitesini artırmak amacıyla birleştirebileceklerdir.

Teknoloji İçin Okulların Fonlarını Artırma: Elektronik ve teknoloji fonları birleştirilerek ihtiyaca göre eyaletler ve yerel bölgelerdeki okullara dağıtacaktır. Böylece okullar eğitim teknolojisi elde edebilmek için sürekli ödenek istemekten ve bundan dolayı da yönetsel sorumluluklarla karşı karşıya kalmaktan kurtulacaklardır.

Bürokraside Azalma: Birbiriyle benzeşen ve örtüşen ödenek programları birleştirilecek ve eyalet ve okul bölgelerine gönderilecektir.

Yeni Eyalet ve Yerel Esneklik Seçenekleri: Eyaletler ve bölgelerde, sorumluluk (yetki) ve reforma yönelik bir yönetmelik seçeneği oluşturulacaktır.

* **Madde 1 (Title 1) :** 1994 ‘te hazırlanan “Amerika’nın Okullarını Geliştirme Hareketi (IASA)”nin eğitim –öğretim olanakları açısından dezavantajlı konumda olan okulların ve öğrencilerin eğitim standartlarını yükseltmek için gerekli tüm tedbirlerin alınmasını ve yeterli desteğin sağlanmasını öngören 1. Maddesi.

7.4. Başarıyı Ödüllendirip, Başarısızlığa Yaptırım Uygulama:

NCLB ile birlikte tüm eyaletler başarıyı artırma konusunda çeşitli gayretler sergilemeye başlamışlardır. Örneğin Michigan Eyaleti Eğitim Bakanlığı NCLB ile ilgili olarak Yıllık İlerleme Raporu adı altında bir doküman hazırlamış ve tüm okullardan gelen nokta ile ilgili bu raporu istemiştir (Michigan Department of Education [M.D.E], 2003). Eyaletleri bunu yapmaya teşvik eden ve bir anlamda zorlayan ise şu politikalarıdır (W.H., 2003) :

Başarı Farkını Kapatmak için Ödüller: Başarı açığını kapatan yüksek performanslı eyaletler ve genel öğrenci başarısını artıran eyaletler ödüllendirileceklerdir.

Eyaletlere Ölçülebilirlik Bonusu: Ölçülebilirlik gerekliliklerini (örneğin 3. ve 8. sınıflarda yıllık değerlendirme sistemi kurma) yerine getiren her eyalete bir defaya mahsus bir ödül.

“No Child Left Behind” Okul Ödülleri: Yetersiz öğrencilerin başarısında en iyi ilerlemeyi gerçekleştiren başarılı okullara bu ödüller verilecektir.

Başarısızlığın sonuçları: Eğitim Bakanlığı performans hedeflerini ve akademik başarıları hedeflerini gerçekleştiremeyen eyaletler için yönetsel harcamalar için gönderdiği fonları kısma yetkisine sahiptir.

7.5. Bilinçli Veli İçin Seçenekleri Artırma:

NCLB başarısız olan okullarda okuyan çocuklara yardım etmek amacıyla onların velilerine çeşitli seçenekler sunmaktadır (C.D.E., 2003). Bunu ise şu yollarla yapacaktır (W.H., 2003) :

Velilere Okul Raporları: Tüm öğrenci gruplarında; öğrenci başarısını okul-okul

bildiren raporlar velilere verilecek ve onlara bilinçli seçimler yapabilme imkanı tanınacaktır.

Charter Schools (Devlet Destekli Okullar): Yüksek Kaliteli Okullar oluşturabilmek için başlangıç maliyetleri, olanaklar ve diğer ihtiyaçlar konusunda Charter Okullarını desteklemek için fonları sağlanacaktır.

Yenilikçi Okul Seçim Programları ve Araştırma: Eğitim Bakanlığı velilerin okul seçimi imkanlarını genişletmek amacıyla yapılan yenilikçi çabaları destekleyecektir.

7.6. 21. Yüzyıl İçin Okulları Daha Güvenli Yapma:

Okul güvenliği ve disiplin sorunu ile ilgili tedbirler şu şekilde gerçekleştirilecektir (W.H., 2003) :

Öğretmen Koruma: Öğretmenler şiddete meyilli ve sürekli huzur bozucu davranan öğrencileri sınıftan gönderebilecek şekilde yetkilendirileceklerdir.

Okul Emniyetini Teşvik: Okul öncesi ve sonrasında emniyeti ve uyuşturucu maddelerden korumayı sağlamak için okullara sağlanan fonlar artırılacak. Eyaletler okul-sonrası programlar için resmi olmayan bazı örgütlerin yanında bazı dini örgütlere de başvurma hakkı verilecek.

Öğrencileri Emniyetsiz Okullardan Kurtarma: Okul-kaynaklı suçların kurbanları ve tehlikeli okullarda sürekli tuzağa düşürülen öğrenciler için daha emniyetli bir alternatif sağlanacaktır. Eyaletler bir okulun emniyetli olup olmadığını ailelere bildirmek zorundadır.

Karakter Eğitimi Destekler: Karakter Eğitimi için ek fonlar sağlanacaktır, eyaletler bunları öğretmenleri sınıf aktiviteleri ve

karakter geliştirici dersleri birleştirme konusunda eğitmek için kullanacaklardır.

7.7. Öğretmen Kalitesini Artırma:

Öğretmen iyi bir eğitimin temel taşlarından birisidir. Öğretmenlerle ilgili politikalar daha çok onların istihdamıyla ilgili standartları ve görevleri süresince kendilerini yetiştirmelerini kapsamaktadır (E.D., 2003) :

Etkili Mesleki Gelişimi Sağlamak için Eyaletlere ve Eğitim Bölgelerine Daha Büyük Esneklik Sağlar: Bu reforma göre Amerika'daki tüm çocuklar yüksek kaliteli öğretmeni hak eder. Şu anki federal programların yapısı bunu sağlayamamaktadır. Yüksek kaliteli öğretmenler yetiştirebilmek, istihdam edebilmek ve eğitebilmek için eyaletlere, yardımcı olmak için "Eisenhover Mesleki Gelişim Programı" ve "Sınıf Mevcudu Azaltma Programı" tek bir çatı altında birleştirilecek ve yerel otoritelere daha esnek imkanlar verilecektir.

Mesleki Gelişim için Yüksek Standartlar Koyar: Eyaletler ve yerel bölgelere, öğretmenlerinin, müdürlerinin ve yöneticilerinin bilgilerini ve becerilerini geliştirmeleri için gerekli özel ihtiyaçlarını sağlamak üzere bu fonları kullanma yetkisi verilecektir.

Yenilikçi Öğretmen Reformlarını Teşvik Eder: Mesleki Gelişimi fonlarla desteklemenin yanında, eyaletler ve eğitim bölgeleri; öğretmen sertifikaları ve lisans gereksinimlerini yenilenmesi, alternatif sertifikalar, işe devam edebilme ve liyakata dayalı öğretmen performans sistemleri sözel ve sayısal açıdan yüksek performans beklentili bölgelerindeki ve çok fakir bölgelerdeki öğretmenlere bonus (fazladan)

ödemeler ve denetleme gözlemleme programları kullanmakta serbesttirler.

Öğretmen Kalitesinin Artmasını Öngörür: Eyaletler tüm öğrencilerin etkili öğretmenler tarafından yetiştirilmesinden ve bu amaca yönelik bir plan geliştirmekten sorumludurlar.

Öğretmenleri Korur : Resmi alanlarında hareket eden öğretmenler, müdürler ve okul kurulu üyeleri pervasızca davranmak ve kötüye kullanma haricinde, sınıf içerisinde disiplini sağlamak için gösterdikleri çabalardan dolayı meydana gelen federal sorumluluktan korunacaklardır.

Öğretmenler İçin Vergi İndirimi Uygular : Öğretmenlere; sınıf harcamaları, kitaplar, okul gereçleri, mesleki gelişim programları ve diğer eğitimler gibi maliyetleri karşılamaya yardımcı olmak amacıyla 400 dolara kadar vergi indirimlerinden yararlanma hakkı verilebilecektir.

Öğretmen Kalitesi Bilgiler İle Velilere Destek ve Yetki Verir : Velilerin, çocuklarının öğretmenlerinin etkili olup olmadığını bilmeye hakları vardır. Yerel bölgeler, istek durumunda, eyaletin tanımına göre velilere öğretmenin kalitesi hakkında bilgi vereceklerdir.

1. REFORMU UYGULAMADA GELİNE SON DURUM VE YAPILAN ÇALIŞMALAR

Başkan Bush'un göreve geldiği Ocak 2001 tarihi itibarıyla sadece 11 eyalet daha önceki federal eğitim standartlarını tam olarak sağlayabilmişlerdir. 10 Haziran 2003'te ise Başkan Bush tüm 50 eyaletin "No Child Left Behind" reformu kapsamında bu eğitim standartlarını sağladıklarını açıklamıştır.

Aradan geçen zaman içerisinde eyaletlerin yaptıkları çalışmalar şunlardır (Paige, 2003: 1-3):

- Her eyalet öğrenci başarısını geliştirmek ve başarı farkını kapatmak için bir plan yapmıştır.
- Her eyalet 3. sınıftan 8. sınıfa kadar her yıl, ayrıca lisede de en az bir kez olmak üzere her bir çocuğu okuma ve matematikte teste tabi tutmaya (başarısını ölçmeye) yönelik bir plan hazırlamıştır.
- Her eyalet, geliştirilmesi gereken yetersiz okullara devam eden çocukların velilerine başka bir devlet okulu seçeneği sunabilecek bir plan yapmıştır.
- Her eyalet geliştirilmesi gereken okullarda okuyan düşük gelirli öğrencilere araç-gereç ve öğretim alanlarında destek hizmetleri sunmak için bir plan düzenlemiştir.
- Her çocuğun 3. sınıf itibarıyla okumayı öğrenmesini garantilemek amacıyla 35 eyalet toplam 680 milyon dolar “Önce Okuma” fonu almıştır.

No Child Left Behind reformunun bir sonucu olarak K-12 programları için ayrılan fonlar belirgin şekilde artmıştır. 1996’dan bu yana eğitime ayrılan federal fonlar 2 kattan daha fazlasına çıkmıştır. Son 2 yıldır da önemli No Child Left Behind programları çarpıcı artışlar görmüşlerdir. Örneğin :

Toplam K-12 federal harcaması No Child Left Behind ile 5.25 milyar dolara çıkmış, yani %30.4 artmıştır.

Madde I fonları 2.9 milyar dolara çıkmış, yani %33 artmıştır.

Tamamen öğretmen kalitesini artırmaya yönelik programlar için ayrılan fonlar 1.02 milyar dolara çıkmış, yani %45.8 artmıştır.

Ayrıca No Child Left Behind reformu, bu reformla birlikte yerine getirilmesi istenilen ölçme-değerlendirme aktivitelerinin (eyalet çapında 3-12. sınıf arası tüm çocukları kapsamı istenilen okuma ve matematik testleri) geliştirilmesi ve uygulanması işlemlerini de fonlarla desteklemektedir. 1994’te uygulamaya konulan İlköğretim ve Ortaöğretimin Yeniden Yapılandırılması hareketinde de bu tür değerlendirmelerin yapılması istenmiş ancak herhangi bir fon ayrılmamıştı. No Child Left Behind ise 2005-2006 okul yılından itibaren uygulanması istenilen yeni değerlendirme aktiviteleri için 1.1 milyar dolardan fazla kaynağı sağlamıştır.

Tüm eyaletler çapında projenin tüm yönleriyle uygulanabilmesi için çabalar devam ederken üç öncelikli konu dikkati çekmiştir:

- Her sınıfa kaliteli bir öğretmen verilebilmesi için eyaletlere gereken yardımın yapılması
- Yetenekli öğrencilerin yeterli rehberlik ve destek hizmetlerinden faydalanabilmeleri için gerekli olanakların genişletilmesi ve
- Gelişme ihtiyacında olan yetersiz okulların belirlenmesi ve geride kalmamaları için gerekli yardımı almalarının sağlanması (Paige, 2003: 3).

9. KAYNAKLAR

- Ataunal, A., (1994), Türkiye’de İlkokul Öğretmeni Yetiştirme Sorunu, Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Balcı, A., (1999), Eğitim Yöneticilerinin Yetiştirilmesi. 21. Yüzyılın Eşiğinde Türk Eğitim Sistemi Ulusal Sempozyumu, Ankara : M.E.B.

- Bolay, S., İsen, M., Türköne, M., Cafoğlu, Z., Erdoğan, İ., Kabasakal, Ö., Yasa, A. (1996). Türk Eğitim Sistemi – Alternatif Perspektif. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı.
- California Department of Education [C.D.E.]. (2003). California Department of Education Homepage for No Child Left Behind. <<http://www.cde.ca.gov/pr/nclb/background.html>> (2003, December 13).
- Demirel, Ö. (2000). Karşılaştırmalı Eğitim. Ankara : Pegem Yayıncılık.
- Education Department of The United States of America [E.D.]. (2003) No Child Left Behind. <www.ed.gov> (2003, June 3).
- Erdoğan, İ. (1997). Çağdaş Eğitim Sistemleri. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Günçer, B. (1998). Öğretmen Eğitiminde Akreditasyon: İngiltere ve A.B.D. Örnekleri. <www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/ogretmen_egitiminde_kalite.htm> (2003, December 13).
- Hombo, C.M. (2003). NAEP and No Child Left Behind: Technical Challenges and Practical Solutions. Theory into Practice. 42 (1), 59-65.
- Michigan Department of Education [M.D.E.]. (2003). Michigan Department of Education No Child Left Behind Adequate Yearly Progress Report.<http://www.michigan.gov/documents/Final_NCLB_Prog_with_fillins_85645_7.pdf> (2003, December 13).
- Ornstein, A.C., Levine, D.U. (1985). An Introduction to the Foundation of Education. Boston: Houghton Mifflin Company; Aktaran: Erdoğan, İ. (1997). Çağdaş Eğitim Sistemleri. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Paige, R. (2003). No Child Left Behind Update. The Speech of Secretary of Education to Members of Congress. <www.ed.gov> (2003, December 5).
- Pennsylvania Department of Education [P.D.E.]. (2003). Introduction : No Child Left Behind. <<http://www.pde.state.pa.us/nclb/cwp/view>> (2003, December 13).
- The White House [W.H.]. (2003). An Overview of No Child Left Behind Act.<<http://www.whitehouse.gov/news/reports/no-child-left-behind.html#1>> (2003, June 3).
- Toklucu, E. (2001). Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Seçimi ve Yetiştirilmesinin Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ültanır, G. (2000). Karşılaştırmalı Eğitim Yönetimi. Ankara: Eylül Kitap ve Yayınevi.
- Wenning, R.J., Herdman, P.A., Smith, N. (2002). No Child Left Behind: Who is Included in New Federal Accountability Requirements? <<http://www.naschools.org/contentViewer.asp?highlightID=8&catID=310>> (2003, December 5).